

Referat Bredbåndsforum

20. januar 2016 kl. 11.00-14.00 - Hotel Continental, Oslo

1. Velkommen

Direktør Torstein Olsen i Nkom ønsket velkommen til møtet og uttrykte glede over god oppslutning om etableringsmøtet for Bredbåndsforum. Forumet skal være en arena for tilbyderne og ekommyndigheten, og Olsen uttrykte at Nkom har god tro på at Bredbåndsforum kan bli en nyttig arena, både for tilbyderne og myndighetene.

2. Målsetning med etablering av Bredbåndsforum

Statssekretær Reynir Jóhannesson i Samferdselsdepartementet redegjorde for ekommyndighetens målsetning med å etablere Bredbåndsforum. Han viste bl.a. til at det den siste tiden har vært flere klagesaker og konflikter mellom tilbydere. Slike konflikter er ressurskrevende for alle berørte parter og kan føre til at det bygges mindre høykapasitetsbredbånd enn man ellers kunne ha oppnådd. Forumet bygger på et ønske om å redusere konfliktnivået gjennom dialog og at ressursene dermed kan utnyttes mest mulig effektivt. Jóhannesson uttrykte at departementet håper på et konstruktivt forum og pekte på at forumet nå etableres i sin «første versjon». Forumet kan endre form i takt med aktørenes ønsker og behov.

På spørsmål fra Broadnet bekreftet Jóhannesson at å oppnå konkurranse på like vilkår også er en viktig målsetning for forumet.

Lyse fremholdt at det bør avklares om forumet også skal kunne dekke problemstillinger utover de som er knyttet til tilgang til nett. Nkom sa at innholdet i forumet vil kunne utvikle seg over tid og at mandatet ikke er ment å avgrense forumets arbeid utelukkende til spørsmål om tilgang til nett.

Flere aktører uttrykte bekymring for om aktørene og Nkom vil kunne stille med tilstrekkelige ressurser inn i arbeidet, noe som er nødvendig for at forumet skal lykkes. Nkom bekreftet at arbeidet i Bredbåndsforum vil bli prioritert og at Nkom vil stille med nødvendige og relevante ressurser i arbeidet. Nkom fremholdt videre betydningen av at aktørene også stiller med relevante ressurser, blant annet for at forumet skal kunne arbeide effektivt og være beslutningsdyktig. Nkom understreket også at arbeidsgrupper bare vil startes opp dersom det er tilstrekkelig oppslutning om disse.

Broadnet mente at Nkom må ha en sterk rolle i Bredbåndsforum utover å koordinere og fasilitere. Det er viktig at Nkom har en stram regi på arbeidet i Bredbåndsform med undergrupper. I tillegg til å ivareta tekniske forhold, må arbeidet i forumet også ta innover seg den markedsmessige siden, inkludert konkurranseforhold knyttet til marked 5. Broadnet fremholdt også viktigheten av å legge til rette for at også andre aktører enn Telenor skal kunne investere i kobbernett.

Nkom understreket at i tillegg til å ha en koordinerende og fasiliterende rolle i Bredbåndsforum, vil Nkom også påse at arbeidet i forumet har god fremdrift og bidra til å skjære gjennom eller avslutte arbeidet dersom det er åpenbart at det ikke er mulig å oppnå resultater. Videre bekreftet Nkom at både tekniske og markedsmessige forhold er relevante i forumets arbeid.

Telenor mente det var behov for en tydeliggjøring av finansieringen av arbeidet i Bredbåndsforum, f.eks. av utredningsarbeid som initieres i forumet. Det ville være positivt om ekommyndigheten hadde avsatt midler til den type utredningsoppdrag som mer effektivt kan gjøres av konsulenter. Nkom sa at det forutsettes at alle dekker egne kostnader ved deltakelse i Bredbåndsforum. Nkom har ikke satt av midler for utredningsoppgaver som eventuelt initieres gjennom arbeid i forumet. Eventuelle bidrag til utredninger vil måtte vurderes konkret, blant annet ut i fra om utredningen er noe Nkom har behov for å gjøre i regulatorisk sammenheng. Samferdselsdepartementet bekreftet at det samme gjelder for departementet.

3. Fastsettelse av mandat for Bredbåndsforum

Broadnet mente at mandatet for forumet må utformes på en slik måte at det fattes beslutninger som er bindende for deltakerne. Nkom påpekte at deltakelse i forumet er frivillig og pekte på at ingen kan tvinges til å være samarbeidsvillige. Nkoms rolle vil være å delta og gi nødvendige avklaringer underveis. Nkom vil videre følge arbeidet med henblikk på om det er hensiktsmessig at arbeidet skal fortsette eller om en sak bør følge et ordinært regulatorisk spor. Det var enighet om at intensjonen må være at det man blir enig om i forumet, skal i størst mulig grad følges opp av de berørte deltakerne, men at det ikke er behov for å gjøre endringer i mandatet på dette punktet.

Telenor mente at Bredbåndsforum og eventuelle arbeidsgrupper som etableres ikke bør gis karakter av å være en tvisteløsningsmekanisme eller et meglingsinstitutt der partene tvinges inn i roller og en saksbehandling som senere skal avgjøres rettslig/regulatorisk av telemyndigheten. Videre mente Telenor at det var behov for tydeliggjøring av Bredbåndsforms beslutningsmyndighet. Skal det f.eks. stemmes, og forutsettes det enstemmighet? Hvordan vil prosessen videre være dersom det ikke oppnås konsensus? Flere mente det i mange tilfeller

ville bli vanskelig å oppnå konsensus, og at trussel om regulatorisk inngripen kunne være nødvendig for å komme videre.

Nkom ga uttrykk for at konsensus ikke nødvendigvis innebærer at alle er enige på alle punkter, men at det oppnås stor grad av enighet på tvers av ulike interesser. Nkom vil ikke delta i beslutningsprosessene i Bredbåndsforum, men vil kunne komme med innspill / avklaringer underveis for å hjelpe partene videre. Dersom man ser at en arbeidsgruppe ikke vil lykkes med å komme frem til konsensus, bør arbeidet avsluttes umiddelbart, og ulike syn bør dokumenteres i en sluttrapport. Nkom vil delta i arbeidsgruppene og påse at arbeidet ikke trekkes ut unødvendig.

Nkom pekte videre på at målet med forumet er å redusere antall konflikter og at det kreves vilje fra deltakerne for at dette målet skal kunne nås. Nkom innser imidlertid at det kan bli vanskelig å oppnå konsensus i noen tilfeller, men uttrykte at man likevel bør gi forumet en sjanse til å virke. Nkom vil kunne fatte vedtak i tilknytning til mange av sakene som er aktuelle for forumet å behandle.

Det ble ikke foretatt noen endringer i mandatet på dette punktet.

Lyse mente at Bredbåndsforum også kunne være egnet for å diskutere saker som ikke er knyttet til spørsmål av regulatorisk karakter om tilgang til bredbåndsnett o.l. Dette synet ble støttet av flere i møtet. Nkom sa at selv om hovedintensjonen med Bredbåndsforum er å kunne drøfte spørsmål knyttet til grossistprodukter o.l., er ikke mandatet ment å være begrenset til kun slike problemstillinger. Det var enighet om å ta inn en setning i første avsnitt i mandatet for å tydeliggjøre dette. Nkom fikk fullmakt til å formulere denne setningen.

Mandatet for Bredbåndsforum ble deretter godkjent, med tillegg av nevnte setning i første avsnitt. Bredbåndsforum ble dermed ansett som etablert.

4. Diskusjon om hvilke arbeidsgrupper som skal etableres

4.1 Generelt

Telenor mente det ville være unaturlig å nedsette arbeidsgrupper som skal anbefale tilgangsformer som går ut over dagens regulering av Telenor. Telenor pekte bl.a. på at forumets konklusjoner ikke automatisk blir gjeldende rett.

Nkom var enig med Telenor i at forumets konklusjoner ikke automatisk blir gjeldende rett, men ga uttrykk for at det er naturlig å se hen til hva som kan skje fremover og ikke begrense mandatet til hva som er gjeldende rett per nå. Flere andre støttet dette synet. Nkom mente

videre at det er naturlig å ta resultater og erfaringer fra forumet med videre i arbeid med ny regulering. Nkom mente derfor at det er viktig at mandatet ikke gjøres for smalt. Nkom pekte også på at aktørene seg imellom kan avtale forhold som ikke er dekket av gjeldende plikter.

Nkom viste videre til at også andre tilbydere enn Telenor vil kunne være underlagt tilgangsplikt. Tilbydere som mottar statlig tilskudd gjennom tilskuddsordningen for bredbånd vil i henhold til EØS-regelverket være forpliktet til å tilby et grossistprodukt til den som ber om tilgang. Flere slike tilbydere er representert i forumet, og forumet kan også være nyttig i en slik kontekst. Nkom viste da særlig til fibergruppen.

Det var enighet om at mandater for arbeidsgruppene ikke skal avgrenses til kun å omfatte gjeldende regulering.

Broadnet mente at det må gis tydelige føringer på krav til fremdrift og resultat.

Nkom informerte om at målsetningen er å få etablert arbeidsgruppene i løpet av et par uker. På første møte bør man bli enige om en prosjektplan med milepæler etc. Leder for arbeidsgruppen får ansvar for å få dette på plass. Nkom vil følge arbeidet og fremdriften. Nkom understreket at lederen for en arbeidsgruppe har ansvar for fremdriften i arbeidet, men vil ikke ha større innflytelse på utfallet av gruppens arbeid enn øvrige deltakere i gruppen.

4.2 Arbeidsgruppe for videreutvikling av kobbernett

Mandat for gruppen

Telenor mente at gruppen bør ta tak i det viktigste først, og det er å vurdere de aktuelle spørsmålene med utgangspunkt i dagens regulering. Telenor påpekte i den forbindelse at eksempelvis SLU kan være relevant under dagens regulering, men kanskje ikke i morgendagens. Telenor mente videre at siste avsnitt i mandatet, som uttrykker at arbeidsgruppen bør se hen til arbeidet som er gjort i enkelte andre land, er unødvendig og bør utgå. Dette er et forhold som kan overlates til gruppen å vurdere.

Broadnet mente at dagens regelverk er laget uten tanke på dagens utfordringer, og at arbeidsgruppen derfor må det kunne se utover det som følger av dagens regulering og standardavtaler.

Nkom mente at arbeidet ikke bør begrense seg til dagens regulering, men bør være fremtidsrettet. Det bør også kunne foreslås tekniske og administrative løsninger som innebærer behov for ny eller endret regulering.

Telenors forslag om å stryke siste avsnitt i forslaget til mandat ble tatt til følge.

Lederskap og deltakelse i arbeidsgruppen

Broadnet hadde på forhånd tilbudt seg å lede gruppen og hadde oppgitt en kandidat til vervet. Telenor fastholdt at deres primære standpunkt var at alle arbeidsgrupper, inkludert denne gruppen, bør ledes av Nkom som nøytral part, men at Telenor er villig til å lede gruppen dersom Nkom ikke ser seg i stand til å gjøre det. Nkom ga uttrykk for at utgangspunktet bør være at gruppene ledes av tilbyderne selv og at Nkom ikke bør lede gruppene dersom det er tilbydere som kan gjøre dette. Nkom viste videre til at dette ikke er mekling etter ekomloven, men et forum som er ment å supplere de ordinære tvistemekanismene.

Det var ikke mulig å oppnå enighet om noen av tilbyderne som leder for arbeidsgruppen, og Nkom påtok seg derfor ansvaret for å lede gruppen. Nkom kommer tilbake til hvem fra Nkom som skal lede gruppen. Nkom tok også på seg sekretariatsrollen.

Broadnet, Eninvest, NextGenTel, TDC/Get og Telenor melte seg som deltakere i gruppen. Nkom ba om at navn og kontaktinformasjon for de aktuelle deltakerne sendes til Nkom snarest mulig. Nkom opplyste at det vil være mulig for andre å melde sin interesse for å delta i gruppen på et senere tidspunkt.

4.3 Arbeidsgruppe for tilgang til kabel-TV-nett

Nkom informerte om at TDC/Get og Telenor i sine innspill før møtet har uttrykt seg negative til etablering av en slik gruppe. Videre viste Nkom til at tilgang til kabel-TV-nett ble vurdert i Samferdselsdepartementets klagevedtak i marked 4 og 5 og at departementet der uttrykte at Nkom bør se nærmere på problemstillinger rundt slik tilgang. Nkom vil derfor i alle tilfelle måtte vurdere slike problemstillinger, og den foreslåtte arbeidsgruppen er bl.a. ment som en mulighet for aktørene til på et tidlig stadium å gi innspill til Nkoms vurderinger.

NextGenTel støttet opprettelse av en slik gruppe og viste til begrunnelsen som var gitt i forslaget til mandat. NextGenTel mente videre at tilgang til kabel-TV-nett er en aktuell problemstilling selv om den ikke er like prekær som de saker som skal behandles i gruppen for videreutvikling av kobbernettet. Lyse sa seg også villige til å delta i en slik gruppe, men var enig i at aktualiteten ikke er like høy.

Nkom konstaterte at det ikke er stor nok interesse for en slik gruppe per nå, men at rammeverket for senere å opprette en slik gruppe relativt raskt, er til stede. Arbeidsgruppen ble dermed ikke opprettet.

4.4 Arbeidsgruppe for tilgang til fiberbaserte aksessnett

Nkom informerte om at Telenor i sitt innspill før møtet har uttrykt at de ikke ser behov for opprettelse av en slik gruppe. Telenor viste i innspillet bl.a. til at selskapet allerede

imøtekommer alle rimelige anmodninger om tilgang til fiberbaserte aksessnett. Nkom viste igjen til at tilgangsplikt ikke bare er aktuelt for Telenor, men også for andre tilbydere som får statlig tilskudd, og det er aktuelt for gruppen å vurdere problemstillinger knyttet til slik tilgang.

Berger IKT, Broadnet, Eninvest, Lyse, NextGenTel og TeliaSonera meldte seg til å delta i gruppen. Ingen av disse meldte seg til å lede gruppen.

Nkom konstaterte at interessen for å delta i denne arbeidsgruppen var tilstrekkelig til at den kunne opprettes. Det ble bestemt at utpeking av leder for gruppen skulle gjøres i etterkant av dette møtet og senest på første møte i gruppen. Nkom tar initiativ til et slikt oppstartsmøte. Nkom ba om at navn og kontaktinformasjon for de aktuelle deltakerne sendes til Nkom snarest mulig

Nkom opplyste at det vil være mulig for andre å melde sin interesse for å delta i gruppen på et senere tidspunkt. TDC/Get har etter møtet meldt seg som deltaker i gruppen.

4.5 Arbeidsgruppe foreslått av Broadnet: Skille av Telenors grossist- og sluttbrukervirksomhet

Nkom informerte om at Broadnet i sitt innspill før møtet har foreslått å opprette en arbeidsgruppe for å vurdere behovet for å skille Telenor grossist- og sluttbrukervirksomhet. Broadnet uttrykte på møtet at det er viktig å komme i gang med en slik diskusjon og at deres forslag har nær sammenheng med arbeidet som skal skje i arbeidsgruppen for videreutvikling av kobbernettet. Det er viktig at arbeidet reflekterer at den tekniske og kommersielle siden henger nært sammen.

Telenor mente at denne problemstillingen ikke passer for dette forumet.

Nkom sa at denne problemstillingen ikke er egnet for å behandles i forumet og at dette er en problemstilling som Nkom vil måtte vurdere i tilknytning til valg av virkemidler.

Gruppen ble ikke opprettet.

5. Eventuelt

Nkom opplyste at det vil bli opprettet en egen postkasse for korrespondanse med Nkom angående Bredbåndsforum. Videre opplyste Nkom at det vil bli opprettet et eget område på Nkoms hjemmeside der relevante dokumenter for Bredbåndsforum vil bli lagt ut.

Nkom sa at det ikke er hensiktsmessig å fastsette tidspunkt for neste møte i Bredbåndsforum nå. Tidspunkt for neste møte vil bli vurdert når arbeidet i arbeidsgruppene er kommet i gang.